

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДИНАЙТЕ СЯ!

CORNER FRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

The Provincial Library, City

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

...ходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PIK IV.

4. 74.

СУБОТА, 16. ВЕРЕСНЯ 1922.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, SEPTEMBER 16th, 1922.

No. 74.

VOL. IV.

СТРАЙК ЗЕЛІЗНОДОРОЖНИКІВ В АМЕРИЦІ КІНЧИТЬСЯ.

Шопові робітники на 60 залізничних верстах повернули до роботи.

ШКАГО, 14. вересня. — Шапові робітники на більше як 60 залізничних запропонували нині вернути до роботи. Залізничні компанії по цілмі краю підписують сепаратні угоди, на які згодилися страйкуючі робітники. Подібні угоди будуть предложені кожній залізничній і сподіють ся, що в протягу тижня більшість залізничних компаній приймуть мирові пропозиції.

Мирові угоди на 60 залізничних дорогах, обняті компромісом провідника страйкуючих шопові Дживела, будуть підписані в протягу трох днів. Всі страйкері будуть працювати в протягу кількох днів, так як залізничні, які приймають угоду, zatrudnnyat значно більше число робітників, щоб понаправити все те, що в час страйку поспувало ся.

Робітники вертають до праці за платню, яку встановила американська залізнично-робітнична рада. Питане старшинства не є згадане в угоди, однак робітники вертають до праці на ті самі позиції, які вони занимали перед страйком. Комітет з дванадцятьох — шість від залізничних і шість від робітників — випрацює всі деталі і унормує всі спори виникаючі з угоди.

Страйк залізничних шопових робітників тривав від 1. липня.

Фостер оскаржений о кримінальний синдикалізм.

БЕНТОН ГАРБОР, Міш., 13. вересня. — Виліям З. Фостер, радикальний провідник робітництва, находит ся сьогодні в Ст. Джозеф в тюрмі. Разом з 17 іншими комуністами, арештованими минушого місяця в звязку з комуністичною конвенцією в лісі близько Бриджмеса, він є оскаржений о кримінальний синдикалізм. Прелімінарне пересуджане назначено на 15. вересня.

(Фостер був вже виданий за злочинем кавші з тюрми, однак з повисшої новинки оказує ся, він знова находит ся у в'язниці.)

Рутенберг і Доун випущені з в'язниці.

ШКАГО, Іл., 8. вересня. Ч. Е. Рутенберг, секретар Робітничої Партії Америки, який був арештований в Бриджмеса, Міш., вийшов вчера за волю після задоволення "байлу" у висоті \$10,000.

Також з'явився випущений за злочинем "байлу" другий арештований в Бриджмеса Комуніст, редактор органу Р. П. А. "Воркер" Доун.

58 майнерів в Геррін, Іл., обжалованих о убійство.

МЕРІОН, Іл., 9. вересня. — Надзвичайна заява присяжних судів зажадала додаткового обжалованія дальших 21 майнерів о співучаст в маскарі страйколомів і депутатів в Геррін, Іл., що робить з попередними обжалованими загальне число 58.

Проти 58 майнерів буде вести ся розправа на підставі акту обжалованя, який закладає ім співучаст в убійстві або в змові до убійства.

Десять обжалованих майнерів находит ся вже у в'язниці. Прочи будуть арештовані протягом кількох найближчих днів.

СОВІТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОЛІТИКИ АЛІАНТІВ.

Виступають в обороні України, Грузії і Туреччини.

МОСКВА, 14. вересня. — Советське правительство вислало до Великої Британії ноту, в якій протестує проти акції аліантів в Константинополі. Воно заявляє, що аліанти поступили цілковито після своїх власних бажань а проти інтересів Росії, Туреччини, України і Грузії.

ЛОНДОН, 14. вересня. — Тут зростає вражінє, що мир з Туреччиною може бути досягнений лише на великій міжнародній конференції, в якій візьмуть участь Росія, Румунія, Болгарія і інші балканські краї. Се вражінє є в часті оперте на поновним виявленю становища Росії супроти Дарданелів.

Становище Росії містить ся в протестаційній ноті проти акції аліантів в Константинополі, яка була вислана до Великої Британії і в якій Росія домагає ся, щоб справа була наперед полагождена державами, що уживають Чорне море як вихід до океану.

Аліанти остерігають Турків перед занятєм Константинополя.

ЛОНДОН, 13. вересня. — Між Турками і аліантами є загроза війни ізза Константинополя. Турецький делегат в Парижі Небі Бей видав заяву, в якій сформував, що Туреччина буде домагати ся звороту Константинополя. Аліантські комісарі в Константинополі повідомили Мустафу Кемаля, що інівація центральної полиси Константинополя не буде дозволена. Побідоносна армія кемалістів, побивши Греків, хоче йти на Константинопіль, який находит ся тепер в руках аліантських військ.

Константинопіль був забраний від Турків і знеурядкований після світової війни. Від тоді його держить невелика алаога, заступлена всіма аліантами, з британською перевагою. Дозволено там остати султанові зі своєю прибічною гвардією.

В порівнянню до Турків, аліантського війська в Смирні і Константинополі є мало. На случай дійсної війни гарнізон в Константинополі мусів би бути сильно скріпдений.

Бритиї на оборону Константинополя перед Турками.

МАЛЬТА, 14. вересня. — Бритиїський корабель "Сомал" відплив нині з війською з Мальти до Константинополя. Всі інші британські війська на Мальті дістали приказ бути готовими до відпливу.

Турки заняли Брусу.

МУДАНІЯ, Мала Азія, 13-го вересня. — Наспівши тут відомости кажуть, що турецькі націоналісти заняли місто Брусу, старинну отоманську столицю.

Смирна горить.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 14-го вересня. — Смирна горить. На селене є в паніці. Всі чужинські жінки і діти вивозить ся до Атен. Причина огню дотепер еще невідома.

СМИРНА, 14. вересня. — Нині вночі тут огонь, який прибрал грізні розміри. Грецька вірменська части міста є цілковито знищені. Огонь поширює ся скоро на інші части міста.

В КРОКУ ЯПОЇ ДОБАЧУЮТЬ ПРИЗНАНС СОВ. РОСІІ.

На конференції в Чанг-Чунг Японія пішла на компроміс.

ТОКІО, 13. вересня. — Довідано ся вчера з достовірного жерела, що Японія рішила піти на компроміс з російським советським правительством в питаннях, які загрожували розвитку конференції в Чанг-Чунг, що обговорює справи Далекого Сходу. Сей поступок пояснюють як перший крок до визнання де факто советського правительств.

Японія, сказав один великий авторитет, рішила дати інструкції своїм делегатам на конференції в Чанг-Чунг, що би вони признали представників з Москви як заступаючих советське правительство Росії і чітське правительство Далеко-Східної Республіки. Се означає, що Японія уважає Москву компетентною говорити за всі краї старої російської імперії, включно з Сибіром. Се було важним домаганем Москвської делегації.

Резолюція в китайськй парламенті в справі визнання Росії.

МОСКВА, 9. вересня. — З Пекіну доносять, що в китайськй парламенті внесено резолюцію в справі визнання російського советського правительств. Резолюція є оперта на слідувачих трох аргументах:

1. Советське правительство, яке істнує вже лять років, дало докази, що воно є дійсним правительством Росії. Як один з найголовніших свідків Китаю, советське правительство жило з нами в приязних зносинах.

2. Советське правительство дало практичні докази приязності, уневажаючи шкідливі для Китаю договори, заключені між Росією і Китаєм за часів царського режиму, який змагав до поширення своєї суверенности над Китаєм.

3. Советське правительство вже від давна виявляло бажанє заключити з Китаєм торговельну угоду на усяких, які виключають всякі обмеження суверенности Китаю та не мають будучности китайськй парламент ухвалити визнати російське советське правительство.

В ЗАВОРУШЕНО НА ГОР. ШЛЕСКУ УБИТО 9 ОСІБ.

ЛОНДОН, 12. вересня. — Делегати з Берліна до "Таймса" доносять, що в заворушеню в Бісмаркштте, на польськй Горшніш Шлеску, 8 майнерів і один поліціант дістали убиті а багато було ранених. Заворушенє повстало ізза того, що майнери не хотіли приймати платні в польськй марках, лише в німецькй, як се було донедавна. Польські марки, як відомо, стоять о много више від німецькй.

Провінціанальний міністер вийшов через акламацію.

Ф. М. Блек, скарбник провінції Манітоби, вийшов о кроку Рупертс Ленд послом через акламацію.

Одинокий член кабінету, не вибраний ще послом, є премієр Джон Брекен. Він є номінований в окрузі Де Пес і сподіють ся, що вийде там також через акламацію.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ КРАТ ДАЛІ РОБИТЬ ДОНОСИ НА УКР. РОБІТНИКІВ.

Радянська Україна на виставі в Чехословаччині.

Пражська міжнародна вистава — се перша закордонна вистава, в якій Україна в особі Українського Народного Комісаріату Зовнішнього Торгу бере участь.

З усіх країн, що безпосередньо тяжать до українського ринку, Чехословачина має особливий інтерес для України в галузі економічних відносин. Ще до війни на Правобережжі Чехи відигравали досить значну роль в деяких галузях господарського будівництва. Нині Чехословачина також їде попереду інших, при чому зносини з Україною провадять ся через чеськй колоніати.

Сі два моменти утворюють сприятливу передпосилку для встановлення тісних економічних зносин між Україною і Чехословачиною.

Негаймо після того як було уложено угоду між Україною і Чехословачиною, чехословацькй кола мають повну змогу наяти втрачений рік виявивши велику активність.

Пражська вистава і є фактор економічного зближення Радянської України з Чехословачиною.

Для того-ж, щоб ся вистава дала позитивні наслідки, слід, щоб її власники певніше і яскравіше уявляли радянську систему зовнішнього торгу, її принципи і методи праці.

Вони повинні по перше вірити в непохитність монополії зовнішнього торгу і зрозуміти її немінучість в сучасних економічних умовах країни і навіть повній відсутности приватних капіталів.

В найближшому майбутньому слід сподівати ся, що ділові кола Чехословаччини та інших країн ознайомлять ся з правовими і економічними умовами Радянської України і підуть по шляху спільного господарського будівництва в різних галузях нашого життя.

Народний комісар освіти тов. Гринько за кордоном.

Харківські "Вісті" одержали відомости про роботу тов. Гринька за кордоном і пишуть з того приводу слідує:

Справа вже до певної міри розсліжена.

ОТТАВА, 13. вересня. — Як подають урядники мавнет поліції і департаменту справедливости, під котрим то департаментом мавнет поліція тепер находит ся, федеральні власти вже до певної міри розслідили мниму червону небезпеку, що зятимно українськй колонії в Канаді, про котру говорив о. Павло Крат в інтерв'ю в Торонто. Оскільки ж однак відносить ся се до контролю українських язикових шкіл, то просвітні справи находит ся в руках провінціанальних правительств і вони візьмуть ся за сю справу, правдоподібно співдіаючи до певної міри з федеральним правительством, коли окажуть ся konieczні підприняти якусь акцію.

Відомим є, що серед українськй колонії в різних частях домінії їде значна червона пропаганда і оскільки се є в силі федеральних властей кйтроловати її, справи пильнують ся і є підприняті проти неї кроки. Довідано ся нині, що департамент справедливости отримав в сій справі інформації і вони зістали розсліжені.

Від Редакції. Як бачимо, то доноси о. Павла Крата приносять вже деякі овочи. Тільки не думаємо, щоб Кратови

КРАТ ДАЛІ РОБИТЬ ДОНОСИ НА УКР. РОБІТНИКІВ.

Каже, що власти розслідують укр. приватні школи.

ТОРОНТО, 13. вересня. — Як заявляє о. Павло Крат, священник першої української пресвітеріанської церкви в Торонто, канадйське правительство буде розслідувати червону небезпеку, яку затемнює українськй колонії в Канаді.

Пан Крат розказав в інтерв'ю кілька тижнів тому назад про "зловіщу роботу большевиків в здобуванню контролю над українськими язиковими школами в Канаді, включуючи Торонто і інші міста в Онтарію".

В той час, казав пан Крат, положе було таке алярмуюче, що він думав, що лише найдрастичніші заходи зможуть недопустити до піднесення ся червоний небезпеки в канадйськй домінії.

Як заявляє дальше пан Крат, після інтерв'ю справа була обговорювана урядниками департаменту внутрішніх справ в Оттаві, які засагли опінії працюючих серед Українців місіонарів і попів. Наслідком сего було те, що правительством наміряє вирвати з рук большевиків комітетів і урядників контролю над українськими язиковими школами, які є особливо численні на заході Канади.

"Правительством було затривожене описом дійсного положеня, поданим місіонарами і полами і справа була докладно розсліжена. Є зовсім можливим, що правительством встановить найтіснійший нагляд над українськими язиковими школами по цілій Канаді", заявив пан Крат.

"Червоні в Торонто скликають на слідуєчу неділю масовий мітинг і будуть там обговорювати се питане", казав пан Крат. "Я не є проти українськй язикових шкіл, але я є проти теперішних метод навчання, які є атеїстичні оскільки се відносить ся до релігії і большевиків в політичній пропаганді".

Справа вже до певної міри розсліжена.

ОТТАВА, 13. вересня. — Як подають урядники мавнет поліції і департаменту справедливости, під котрим то департаментом мавнет поліція тепер находит ся, федеральні власти вже до певної міри розслідили мниму червону небезпеку, що зятимно українськй колонії в Канаді, про котру говорив о. Павло Крат в інтерв'ю в Торонто. Оскільки ж однак відносить ся се до контролю українських язикових шкіл, то просвітні справи находит ся в руках провінціанальних правительств і вони візьмуть ся за сю справу, правдоподібно співдіаючи до певної міри з федеральним правительством, коли окажуть ся konieczні підприняти якусь акцію.

Відомим є, що серед українськй колонії в різних частях домінії їде значна червона пропаганда і оскільки се є в силі федеральних властей кйтроловати її, справи пильнують ся і є підприняті проти неї кроки. Довідано ся нині, що департамент справедливости отримав в сій справі інформації і вони зістали розсліжені.

В Америці викадають майнерів з компанійних домів.

ЮНІОНТАВН, Па., 9. вересня. — Шериф І. І. Шов і його депути доручили вчера кількадесятом родинам страйкуючих майнерів наказ опустити компанійні доми.

Від початку страйку майнерів до кінця сего тижня вуглевий компанії викинули з компанійних домів поверх 3,500 майнерських родин.

Від Редакції.

Як бачимо, то доноси о. Павла Крата приносять вже деякі овочи. Тільки не думаємо, щоб Кратови

ВІСТІ З ПОНЕВОЛЕНОЇ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Висадили тягаровий поїзд і знищили 26 цистерн нафти.

Тягаровий поїзд вилетів із шин вночі з 6. на 7. серпня на стації Новоселиць-Гнівш. Поїзд їхав з Борислава і був наладований цистернами нафти, призначеними до недалеких дистиларень, 26 цистерн зовсім знищено, так, що нафта, яка була в них, ливне по сусідніх полях. Шкода вносить по верх 50 мільонів п. м. Один залізничний паровоз поранений.

Замак на старосту в Калуші.

"Слово Польське" доносить: Дня 14. серпня о год. 11 вночі невідомі особи кинули до помешканя старости Надуровича динамітовий набій. Найбільш експлодував, наслідком чого всі шибн вилетіли і частина стіни упала. Жертв в людях не було, бо przypadково сеї ночі староста не ночував у дома. Калуські Поляки складають велику замах на тайну українськй бійки, за якою вже слідить поліція.

Радикалам дано дозвіл видавати газету.

ВІДЕНЬ, 19. серпня. — Орган української радикальної партії в Галичині "Український Громадянин" зачне на днях виходити. В останніх тижнях польська влада хотіла вже дати скорше дозвіл, але домагає ся заяви, що орган не виступатиме надто остро проти польської держави і жадала, щоб партія забрала назад численні рекурси з приводу до теперішних заборон партійного орґану. Першу умову партія відкинула, другу виконала шойно тоді, коли по певним зволіканю одержано дозвіл на орган.

Польський премієр про справу Східної Галичини.

Польський премієр Новак заявив представникам польської преси таке:

"З уваги на важність та актуальність справи Східної Галичини запросив я найповажніших знатоків для виготовлення проекту закону, що має управити внутрішні справи воевідств з українською меншістю(?!!). Я запросив до комісії проф. Михайла Божинського, проф. Шимона Ашкеназого, проф. Кашніцу, представника міста Львова Наймана, посла Гженяельського, проф. Гавсера, Дра Левенгерца, Дра Годлевського, проф. Дра Лонгшампа. Проект, опрацьований сею комісією, перегляне рада міністрів, а після його затвердження буде внесенний до союму як правительственний проект.

Вповні удало ся osiągnuti свою ціль. Коли правительством розслідили приватні українськй робітничі школи (а на такі, ми думаємо, Крат робить доноси), то воно переконаєть ся лише, що Крат є добрим брехуном, бо в тих школах учать робітничі діти лише по українськй читати і писати. В кождім разі, як би на доноси Крата і посипали ся які нагінки на українськй робітників в Канаді, то хай ті робітники добре запам'ятають, що вони потерпіли через свого таки Українця, який є ще до того великим українським "патріотом" і проповідником "слова божого".

ВЕЛИКІ РОБІТНИЧІ ЗАВОРУШЕННЯ В РУРСЬКІМ БАСЕЙНІ.

Комуністи закликають пролетаріат до революції.

БЕРЛІН, 9. вересня. — За голодовими заворушеннями, які перед кількома днями мали місце на передмістях Берліна, слідували вчера о много грізнійшій заворушенню в Рурськй басейні і Туринґії.

Провід в голодових заворушеннях спочиває в руках комуністів. Хоч підчас заворушень робітники ставлять такі домаганя, як знижене ціни хліба і советська форма контролю над средствами поживи, загальне переконанє є, що-сі заворушення є тільки вступною акцією комуністів до викликаня загальної пролетарської революції в Німеччині.

Комуністи використовують для своєї агітації теперішню фінансову кризу в Німеччині, коли то з упадком вартости валюти ціни средств поживи піднялись в гору, в той час як платня робітників зістала далеко позади, шобти покрити кошти життя. Вистарчає невелика агітація, щоб заохотити робітників сяло взяти те, чого вони конечно потребують, а не є в силі купити через надзвичайно низьку платню.

Вчорашні заворушення мають найбільше значенє, що вони поширили ся на найбільш індустріальну околицю Рурськй басейні, де находит ся головні підприємства індустріальних баронів Стінеса і Тісена, які заключили угоду з французькй правительством в справі пдачення відшкодованя матеріалів.

До нагрітійших заворушень прийшло в містах Ессен і Мільгайм. В останнім місті находит ся головні бюро Стінеса і Тісена.

Підчас нападу робітників на міський ратуш в Мільгаймі поліція ранила много людей.

В Есселі робітники заняли ратуш, але опісля були приневолені уступити, коли на місце прибули нові відділи поліції і війська. Рівномірно найлі робітники на склади поживи на залізничній стації.

В Рулє, в Туринґії, де комуністи є сильні; запроваджено советську контролю над средствами поживи. До заворушень прийшло, коли робітники покинули працю у фабриках і розпочали демонстрацію проти високої ціни хліба. Вохощє хліба коштує там тепер 110 марок.

МОСКВА. — Американськй нафтовий промисловець Генрі Мейсон Дей одержав від советського правительств пропозицію в справі експлоатації одного з більших нафтових законів в Баку. Концепція предложена на арфідних основах, причім американська фірма малаб доставити потрібні знарядя. Право власности оставаб при советськй правительстві.

КОНЦЕРТ КАНАД. ПРИЯТЕЛІВ СОВІТСЬКОЇ РОСІІ.

Канадйськй Приятелі Советської Росії (щпередо Канадйськй Комітет Помочі Голодуєчому в Сов. Росії) устроюють в неділю, 17. вересня, о годінні 8-й вечером концерт в Українськй Робітничій Домі.

Програма концерту складаєт ся з вокальних і інструментових частин. Буде також співати хор Робітничої Церкви. На сей концерт всіх укліно запрошаєть ся.